

Motion angående sociala villkor vid offentlig upphandling

Ekerö kommun köper varje år ett stort antal tjänster från privata företag. Upphandlingarna berör mängder av verksamheter och sträcker sig från byggprojekt och teknikstöd till städning, skolskjuts och olika former av omsorg för gamla och sjuka.

Tjänsteupphandlingen utvecklas i allmänhet med ambitionen att öka effektiviteten i den kommunala verksamheten. Man vill få en bättre service till en lägre kostnad. Den ambitionen har alltför ofta lett till upphandlingar där det lägsta priset helt har fått avgöra vilka företag som ska få de offentliga uppdragen. Den tendensen har drivits på av att de EU-regler som styr offentlig upphandling är svårtolkade och, när det kommer till större upphandlingar, förbjuder uttalade krav på att de anlitade företagen ska omfattas av svenska kollektivavtal.

Effekten av den ensidiga inriktningen på det lägsta priset har bidragit till att offentlig upphandling har gynnat djupt oseriösa företag som varken betalar skatt eller erbjuder avtalsenliga anställningsvillkor. Det har i sin tur bidragit till att skattepengar används för att försvåra redan snedvridna konkurrensvillkor i problematiska branscher.

Vi menar att den kommunala upphandlingen – vid sidan av att den ska säkra hög kvalitet – också ska gynna seriösa företag och understödja en arbetsmarknad där de anställda erbjuds löner och anställningsvillkor som överensstämmer med gällande kollektivavtal.

För att uppnå det målet krävs det en tydligt social inriktning på de kommunala upphandlingsbesluten. Samtidigt måste upphandlingarna hålla sig inom ramarna för LOU (Lagen om Offentlig Upphandling) och Lavallagen.

Ekerö kommun behöver en upphandlingspolicy som lever upp till de kraven. Policyn bör bygga på fyra grundpelare:

- Upphandlingsunderlagen ska utformas så att företagen som får offentliga uppdrag måste betala sina anställda i enlighet med kärnan i de kollektivavtal som redovisas i upphandlingsunderlagen. Det bör observeras att detta inte innebär regelrätta krav på kollektivavtal. Sådana krav är enligt dagens praxis inte tillåtna. Däremot ska företagen följa kärnan i de aktuella branschavtalen så som de definieras i Lavallagen, under upphandlingsperioden.
- Huvudentreprenören ansvarar för underentreprenörer som också ska följa reglerna om löner och anställningsvillkor i enlighet med de ovan beskrivna principerna.
- Företagen skriver under på att brott mot regelverken utgör uppsägningsgrund och grund för skadeståndsanspråk från kommunens sida.
- Företagen öppnar sig för kontroller där företrädare för kommunen kan kontrollera hur företagen lever upp till kraven i kontraktet mellan kommun och företag.

Socialdemokraterna föreslår därför:

att kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att utreda och upprätta den ovan beskrivna upphandlingspolicyn för att förhindra att kommunen riskerar att belastas av marknadsstörningar som bygger på illojal konkurrens i form av exempelvis lönedumpning eller skattebrott.

Fredrik Sirberg (S), gruppledare i Byggnadsnämnden